

(alebo: Slávnosť týždňov; tiež: Letnice)

Hospodinove slávnosti - 4

□

A Hospodin hovoril Mojžišovi a riekol:

Hovor synom Izraelovým a povieš im: Slávnosti Hospodinove, ktoré vyhlásite za sväté zhromaždenia,

to sú moje slávnosti.

3. Mojžišova 23:1-2

A učiníš si slávnosť týždňov, slávnosť prvých plodov pšeničnej žatvy...

2. Mojžišova 34:22

Boh Abraháma, Izáka a Jakoba oslovil Mojžiša pri vrchu Horéb z horiaceho kríka, poveril ho úlohou vyviešť Izraelcov z Egypta a priviesť ich do zaslúbenej krajiny (Exodus 3:1-10). Izraelci opustili Egypt 15. dňa mesiaca abíb (nisan) a pod Mojžišovým vedením sa vydali na pochod do zaslúbenej krajiny, ktorou bolo vtedajšie územie Kanaánu.

Izraelci do Kanaánu putovali cez Sinajský polostrov. Za necelé tri mesiace putovania prišli k hore Sinaj (Horéb) a na tomto mieste Boh s nimi uzavrel zmluvu (2. Mojžišova 19:2; Galatským 4:24). Táto zmluva je pomenovaná ako Zmluva s Mojžišom (alebo Mojžišova zmluva – pozri článok Bližší pohľad na Starú a Novú zmluvu uverejnený v tomto čísle a článok Zmluvy v biblickej histórii uverejnený v Solase číslo 18).

Súčasťou Mojžišovej zmluvy sú aj Hospodinove slávnosti. Je ich 7 a sú ustanovené a uvedené v 2. knihe Mojžišovej 12; v 3. knihe Mojžišovej 23; v 4. knihe Mojžišovej v kapitolách 9:1-14,

28:16-31 a 29:1-39 a v 5. knihe Mojžišovej 16. V tomto článku sa budeme venovať štvrtej Hospodinovej slávnosti, ktorú poznáme pod názvom Slávnosť prvotiny chlebov, (alebo) Slávnosť týždňov, (alebo) Slávnosť zberu úrody alebo pod asi najznámejším názvom Letnice. Slávnosť prvotiny chlebov patrí medzi pútnické slávnosti, je druhou z nich. Na pútnické slávnosti sa prichádzalo do Jeruzalema, aby sa v chráme prinášali obete, a aby sa Boží ľud radoval pred Hospodinom. Prvou pútnickou slávnosťou je Slávnosť paschy a treťou je Slávnosť stánkov (Sukot).

Slávnosť prvotiny chlebov (Letnice) – úvod

Náboženský rok Izraelcov začínal mesiacom abíb (2. Mojžišova 12), ktorý po babylonskom zajatí sa už menuje nísan. Prvou slávnosťou (sviatkom) náboženského roka Izraelcov bola Slávnosť Pesach (grécky: Pascha) (pozri článok Hospodinove slávnosti, Solas číslo 18, str. 9). Slávnosť prvého snopu sa slávila v prvý deň týždňa po sobote týždňa, na ktorý pripadala Slávnosť Paschy. V tento deň Slávnosti prvého snopu (v nedeľu) Ježiš Kristus vstal z mŕtvych. Podľa niektorých Slávnosť prvého snopu je považovaná za prvý sviatok prvotín a Slávnosť prvotiny chlebov je považovaná za druhý sviatok prvotín.

Určenie dňa slávenia

Kedy sa táto slávnosť slávi?

Táto slávnosť, ako aj ostávajúce slávnosti, je známa pod rôznymi menami. Každé z pomenovaní zachytáva (odráža) niektorý z aspektov slávnosti, niektorú črtu jej významu. Najznámejšie pomenovanie tejto slávnosti je Slávnosť týždňov alebo Letnice. Slávnosť týždňov (Letnice) je ustanovená v 3. Mojžišovej 23:15-22. Slávi sa jeden deň a tento deň je stanovený nasledovne: Po dni Slávnosti prvého snopu (Slávnosti prvotín) sa napočítalo sedem týždňov (teda 49 dní) a na tento deň bola stanovená Slávnosť týždňov (tiež: Slávnosť prvotiny chlebov). Je to deň, ktorý určíme tiež tak, že po paschálnej sobote (po sobote týždňa v ktorom sa slávi Slávnosť paschy) napočítame päťdesiat dní. Päťdesiat sa grécky povie pentakostas (doslova: päťdesiaty deň) a odtiaľ je známe anglické pomenovanie tejto slávnosti, Pentacost. Štyridsiaty deviaty deň po Slávnosti prvého snopu, alebo päťdesiaty deň po paschálnej sobote, pripadá na prvý deň týždňa a podľa nášho pomenovania dní pripadá teda na nedeľu. V hebrejskom kalendári táto slávnosť pripadá na 6. sivana. V roku 2013 u nás Sviatok Letníc pripadol na nedeľu 19. mája.

Prosím čitateľa, aby si teraz prečítal text z 3. Mojžišovej 23:15-22. Ďalšie biblické texty o tejto slávnosti sú: 2. Mojžišova 23:16, 34:22; 4. Mojžišova 28:26. Teraz tu odcitujeme podstatné o tejto slávnosti:

„A napočítate si od nasledujúceho dňa po tej sobote, odo dňa, ktorého ste doniesli snopok obeti povznášania, sedem plných týždňov to bude, až do nasledujúceho dňa po siedmej sobote, teda napočítate päťdesiat dní a budete obetovať obilnú obeť novú Hospodinovi. Zo svojich bydlísk donesiete chlieb obeti povznášania; dva pecníky dvoch desatín jemnej múky bielej to budú, kvasené sa upečú, prvé plodiny Hospodinovi.“ (3. Mojžišova 23:15-17).

Táto slávnosť je súčasťou obetnej chrámovej služby. Môžeme povedať, že to bolo poďakovanie za úrodu (Slávnosť žatvy). (Môžeme tiež povedať, že od tejto slávnosti je odvodená slávnosť dožinky, ktorá sa slávi v našom kresťanskom prostredí.) V Izraeli v tejto ročnej dobe je už po žatve obilia a chlieb sa dal upiecť už z novej úrody. Preto jedno z pomenovaní tejto slávnosti je Slávnosť chlebov. Chlieb z novej úrody sa smel zrejme jesť až po tejto slávnosti, kedy boli do chrámu prinesené a Hospodinovi predložené chleby z novej pšeničnej múky ako poďakovanie za požehnanie novej úrody. Dva chleby, ktoré kňaz vznášal pred Hospodinom, boli tou prvotinou chlebov z novej úrody.

Na prvý sviatok prvotín (Slávnosť prvého snopu) sa do chrámu prinášal snop jačmeňa ako obeť povznášania pred Hospodinom. Na druhú slávnosť prvotín sa do chrámu prinášali dva bochníky chleba upečené z jemnej bielej pšeničnej múky. Poradie obetí na tieto dva sviatky prvotín je preto také, lebo jačmeň dozrieva pred pšenickou (jačmeň z obilnín dozrieva ako prvý).

Prorocký a symbolický význam

Už dve veci sa naplnili vo svojom prorockom význame. Prvou bola smrť pesachového Baránka, Pána Ježiša Krista - Baránka, obetovaného za hriech sveta (Ján 1:29+36). Druhou bolo jeho vzkriesenie počas prvého sviatku prvotín a tým sa naplnilo to, že on je prvotinou vzkriesenia z mŕtvych (1. Korintským 15:23). Tak ako prvá slávnosť prvotín je znakom prichádzajúcej žatvy a všeobecne zberu úrody, tak druhý sviatok prvotín poukazuje na to, že sa tak stalo.

Má sa za to, že dva bochníky jemnej bielej múky sú symbolom prvotiny veriacich v Ježiša Krista zo Židov a z pohanov, ktorí skrze Ježiša Krista prišli k Otcovi. Stalo sa tak, ako Pán pri jednej príležitosti Židom povedal, že má v skutočnosti dve stáda: „A mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince, aj tie musím priviesť, a počujú môj hlas, a bude jedno stádo a jeden pastier.“ (Ján 10:16).

Pre veriacich v Ježiša Krista Letnice sú dňom zrodenia (vzniku) Cirkvi. V tento deň bol vyliaty Svätý Duch na asi 120 učeníkov Ježiša Krista, ktorí potom, ako bol na nebo vzatý Pán Ježiš, svorne zotrvali v hornej dvorane v Jeruzaleme tak, ako im to Pán prikázal. V tento deň Slávnosti prvotín chlebov boli všetci títo učenici naplnení Svätým Duchom (Skutky 2:4). Naplnilo sa to, čo prorokoval Joel, ako kázal apoštol Peter: „Ale toto je to, čo je povedané skrze proroka Joela: A bude v posledných dňoch, hovorí Boh, že vylejem zo svojho Ducha na každé telo...“ (Skutky 2:16). Na Petrovu kázeň v tento deň uverilo okolo troch tisíc duší a pripojili sa k Cirkvi (Skutky 2:41) – k tým 120 - a ...Pán pridával cirkvi zachránených každý deň (Skutky 2:47). Symbolicky v tento deň začala veľká žatva zachránených duší ako z pohanov, tak aj zo Židov.

Keď Pán Ježiš v prvý deň toho pamätného paschálneho týždňa, v ktorom bol ukrižovaný, prišiel do Jeruzalema jazdiac na osľati (Ján 12:14-15), svojim učeníkom povedal pamätné slová: „Ale Ježiš im odpovedal a riekol: Prišla hodina, aby bol oslávený Syn človeka. Amen, amen vám hovorím, ak nezomrie pšeničné zrno, keď padne do zeme, zostane ono samotné; ale ak zomrie, donesie mnoho úžitku.“ (Ján 12:23-24). Jeho slová sa naplnili a stali sa zrejmy na tento deň Letníc, v deň vzniku Cirkvi ako Tela Kristovho. Boli to prvotiny ovocia jeho smrti a obete. Boli to prvotiny veľkej duchovnej žatvy Svätého Ducha, ktorá sa začala vtedy na Letnice v Jeruzaleme, pretrváva až do dnešných dní a koná sa po celom svete.